

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

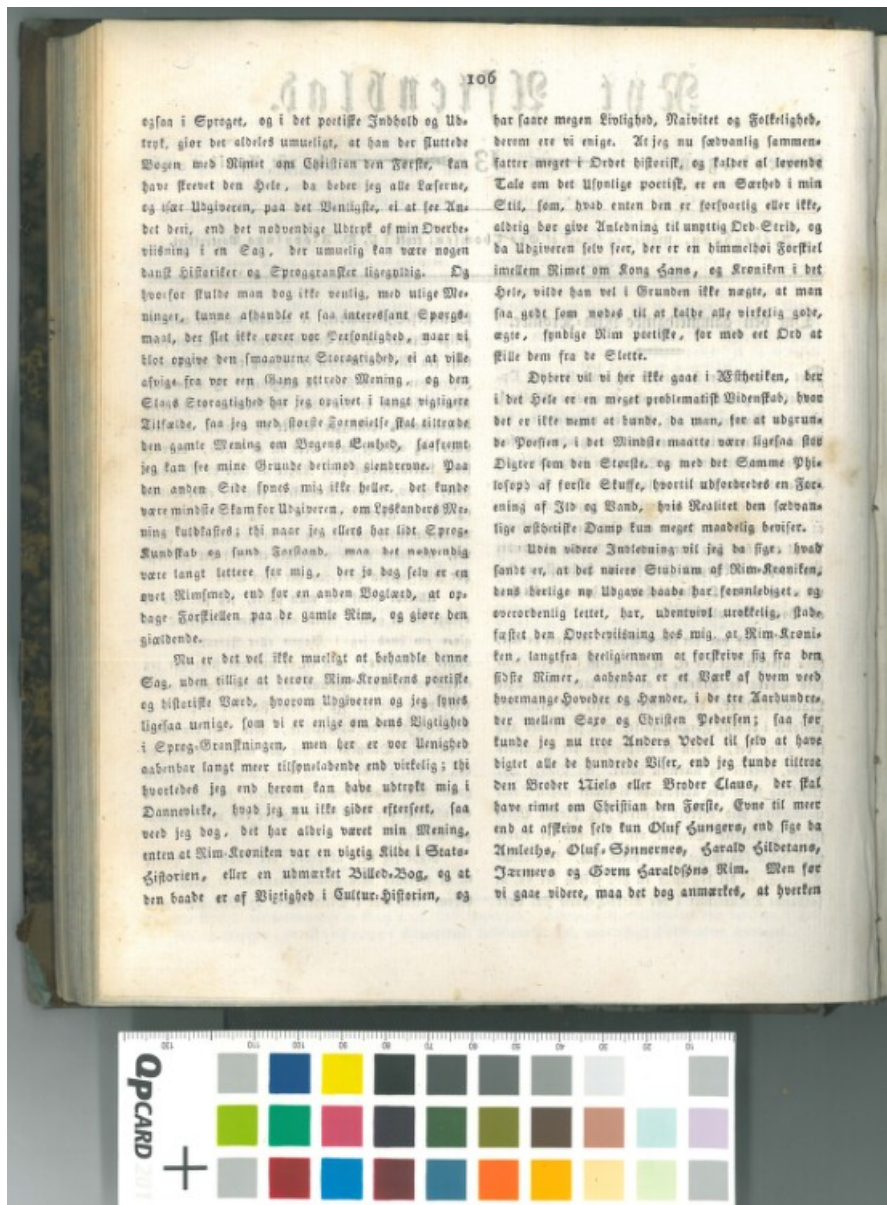
Titel: Udrag fra Om den gammeldanske Rim-Krønike

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 106. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1826_429-txt-shoot-idm176/facsimile.pdf (tilgået 12. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

106

og som i Sproget, og i det poetiske Indhold og Ud-
 tryk, gjør det aldeles umueligt, at han der fattede
 Wegen med Hensigt om Christian den Fjerde, kan
 have skrevet den Helle, da debet jeg alle Kasterne,
 og alle Udgiveren, paa det Venligste, ei at for-
 det det, end det nødvendige Udtryk af min Overbe-
 vielsen i en Sag, der umuelig kan være nogen
 dansk Historiker og Sprogkæmper ligegyldig. Og
 hvorfor skulde man dog ikke ventlig, med ulige Me-
 ninger, kunne afhandle et saa interessant Spørgs-
 maal, der skal ikke være vor Personlighed, naar vi
 blot opgive den smaaordne Storsagtighed, ei at vilke
 afvige fra vor en Gang gittede Mening, og den
 Sinds Storsagtighed har jeg opsiget i langt vigtigere
 Tilfælde, saa jeg med Høje Fornøielse skal tiltræde
 den gamle Mening om Wegens Endhed, saafremt
 jeg kan se mine Grunde derimod giendrende. Paa
 den anden Side synes mig ikke heller, det kunde
 være mindste Skam for Udgiveren, om Udfønderens Me-
 ning udfaldt; thi naar jeg ellers har lidt Sprog-
 kundskab og sans Forstand, maaske det nødvendige
 være langt lettere for mig, der jo dog selv er en
 avet Krimfæd, end for en anden Vagtsæl, at op-
 dage Forfællen paa de gamle Rim, og gjøre den
 giældende.

Nu er det det Hle umueligt at behandle denne
 Sag, uden villige at berøre Rim-Kronikens poetiske
 og historiske Værd, hvorom Udgiveren og jeg synes
 ligesaa uenige, som vi er enige om dens Vigtighed
 i Sprog-Grønningen, men her er vor Uenighed
 aabenbar langt meer tilspidsende end virkelig; thi
 hvortæd jeg end herom kan have udtrykt mig i
 Danneelse, hvid jeg nu ikke gider efterføse, saa
 ved jeg dog, det har aldrig været min Mening,
 enten at Rim-Kroniken var en vigtig Afdele i Stats-
 Historien, eller en udmærket Billed-Vog, og at
 den maade er af Vigtighed i Cultur-Historien, og

har faaet megen Erolighed, Malvitet og Følselighed,
 derom ere vi enige. Al jeg nu saadantlig sammens-
 fatter meget i Dødet historisk, og faldet af levende
 Tale om det Ufontige poetisk, er en Særhed i min
 Stil, som, hvid enten den er forføoelig eller ikke,
 aldrig har givet Anledning til umptig Deb-Scrit, og
 da Udgiveren selv ser, der er en dimmelhøi Forfælt
 imellem Rimet om Kong Hans, og Kroniken i det
 Helle, vilde han vel i Grunden ikke nægte, at man
 saa gædt som nedst til at laide alle virkelig gode,
 ægte, sundige Rim poetiske, for med eet Deb at
 fælle dem fra de Slekte.

Døtere vil vi her ikke gaat i Høiheiten, der
 i det Helle er en meget problematisk Videnskab, hvid
 det er ikke nemt at kunde, da man, for at udgrun-
 de de Posten, i det Mindste maatte være ligesaa fæd
 Digter som den Støfke, og med det Samme Phie-
 losoph af fædte Stusse, hvortil udføderedes en Jæ-
 ening af Tid og Vand, hvid Realitet den saadant-
 lige afkøstige Damp kun meget maadellig bevæjer.

Uden videre Indledning vil jeg da fæd: hvid
 fædte er, at det senere Studium af Rim-Kroniken,
 dens æstetiske og Udgave maade har fædnelebiget, og
 saadantelig fædte, har, uidentvort uuelkelig, fædte
 fædte den Overbevælsning hos mig, at Rim-Kroni-
 ken, langtsaa æstetisknem og fædte sig fra den
 fædte Rimet, aabenbar er et Værk af hvidt værd
 hvidmange Hoveder og Hænder, i de tre Aardundred,
 der mellem Saxe og Christen Prædiken; saa ser
 kunde jeg nu tre Anders Vedel til selv at have
 digtet alle de hundrede Viler, end jeg kunde tiltræde
 den Broder Niels eller Broder Claus, der skal
 have rimet om Christian den Fjerde, Ende til mere
 end at afstæde selv kun Oluf Jørgens, end fædte da
 Amleth, Oluf, Spinneme, Harald Gildetans,
 Jærmers og Gorm Haraldssøns Rim. Men ser
 vi gaate videre, maaske det dog anmærket, at hvidten

faaer det nogen Forfatter Navn paa de Udgavne
 af Rim-Kroniken vi liede, og heller ikke har vi
 set det fremende eller fjerde Aarhundrede et ens-
 ke Mindstet om, at Rim-Kroniken er skrevet af
 den Mand, saa det her udstulkes er Bogen sin,
 der maa afgjøre Spørgsmaalet, ja Bogen selv,
 hvoopaa enhver grundet Formodning om dens Forfat-
 ter og dens Afhandling. Tid maa sette sig. At vi
 navne en Bøder Lids som Forfatter, vilde af Ufskæn-
 ders Beretning se det spidende Aarhundrede, og af
 Titelen paa en offeret sløst Doversættelse, om
 hvilken Ingen kan sig, enten hvad Opdighed den
 har, eller hvad den egentlig skal giælde: Originalen
 eller Doversættelsen.

Det nu at lase og overvise Bogen, siger min
 første Samvittighed mig sprog, at hvem der timer:
 Som Mester, sin vise Kærlighed,
 Frey til Konning Alexanders,
 Ud sin Bog, idet hende læs:
 heres sekretorisk. *)

han lader sig nok for at lase Haralds Hildetun rime:
 Mi lade lade Malars og Høin,
 at Bogen hinders, som Bøder naar Kern.

Men havde en og samme Bøder Niets giort hest
 Bogen, maatte han dog ikke blot været Næstet for
 begge disse Rim, men for dem alle, snart have sig
 met, som en Mester:

lyffen hun er et udbøstet Trold,
 hun leger med Tøil saa mangefold,
 Med Tulede fort hun Somme lys,
 med Spid da giort hun Somme lys. **)

eller:
 Kvind hun er en adskeltig Ting,
 sin Skægt vil hun ei spare,
 Under Skjelvet glær hun Strig,
 thi kan man sig ei vare. ***)

og saet som en arm Styrer:
 Siden bedes jeg til en Tomte hende
 hun var Markens Døttre,
 Og sit hende saa til Dronning min,
 hun er vel vordt, det gode er. *)

eller:
 Da Færes M (Om) fire hundred og 8 (8),
 efter at Kristus var boaren,
 Mig drages det end til Niende vel,
 saare Dant Dag det vaar en. **)

Jeg tilføjer det, at selv om Verse-Opning,
 Ord og Tanker i saa forskellige Rim kunde være
 de samme, og selv om der stod et Navn paa Bo-
 gen, hvis Eiermand holdt og lyt forskrede, kan
 var Manden for det hele, selv da maatte jeg sig:
 det er umueligt, saa umueligt som at Kulferen,
 maer han vil, kan sange som en Nattegat; men
 jeg har i tidligere Dage ofte glemt, at alle Laster
 umuelig, selv med den bedste Vilje, kunde se og
 samte alt det i en Bog, jeg saae og samlede, fordi
 jeg saae med Rimsmødens Lide, og aad de Bøger,
 jeg skede, op med Hø og Haar, og stendte det
 var meget naturligt, som det sig dog i en ta-
 ligere Uder at betante, hvad man i den mere sig-
 lige har oversprunget. Havde jeg saaledes i Dan-
 nevirke ikke blot giort et langt, men ogsaa velde
 tungt Udtag af Rim-Kroniken, ikke blot paa Raast,
 at Forfælligheden skulde sig fra det Starke til det
 Mindste, men vilde det, da vilde Udgiveren neppe
 nu været uenig med mig, saa det er egentlig en
 Ungdoms Feil jeg stræder at raade Med paa, maer
 jeg nu udbiller, hvad jeg fordam kun udraade.
 Derimod kan jeg rigtiget ingen Etske finde i den
 Indvending, at Rimene skulde være bedre og rigere,
 saalænge som Sproget gaar, thi deris var kan der
 rimede om Kristus vilde ikke nem at bigeide, hvad
 han dog maatte være, for at begjæres af en game

*) Erik Smund Rim S. 150.
 **) Samme Rim S. 98.
 ***) Harald Duffens S. 63.

*) Christoffer Bøgers Rim S. 246.
 **) Christens S. 250.

